

DOEN!

Met grote macht komt grote verantwoordelijkheid, luidt het spreekwoord. Terwijl ik zit te tikken aan deze column, hoor ik op de achtergrond het nieuws over de val van kabinet-Schoof. Een partij stapt op en de samenwerking klappt. Samenwerking betekent dat alle partijen op dezelfde manier meedoen. Hoe toepasselijk is dat voor onze keten.

Momenteel zitten we als ETD-keten nog middenin de discussies over de afgifteplicht Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur (AEEA, 'e-waste') voor ondernemers in retail en reparatie. Fabrikanten hebben jaren hiervoor gelobbyd. Dit voorstel geeft naar mijn smaak ETD-ondernemers nog steeds te weinig ruimte om ingeleverde apparaten te repareren of te refurbishen. Zij onderkennen hun verantwoordelijkheid om consumentenelektronica een langer leven te gunnen in een groeiende markt waar consumenten meer en meer zullen vragen om reparatie en refurbishment. ETD-ondernemers nemen een kritische houding aan over de inzameling, want het doel is niet om te recyclen. Nee, het gaat om hergebruik van apparaten. De Europese Commissie maakt zich al jaren hard voor inzameling van e-waste voor hergebruik. Ze heeft terecht al de druk opgevoerd op de fabrikanten, die als eerste in de keten uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dragen voor de e-waste. Via de Ecodesign-wetgeving komt in juli 2025 daarbij dat grote bedrijven openbaar moeten maken hoeveel onverkochte consumentenproducenten ze hebben vernietigd met redenen erbij. Deze rapportageverplichting geldt voor zowel onverkochte voorraden als voor geretourneerde producten.

Dat zijn goede stappen in de circulaire economie.

Mij viel kortgeleden het ronkende bericht op dat producentenstichting OPEN publiceerde als de nieuwe kiloknaller voor 2024, want 239 miljoen kilo e-waste is ingezameld. Mooi hoor, maar eind 2024 is de wettelijke 65% inzamel-norm door de (inmiddels) oud-staatssecretaris van I&W Chris Jansen (PVV) losgelaten. Waar de producentenstichting OPEN zegt dat ze meer dan ooit inzamelen, zegt dat – met de nieuwe norm - eigenlijk weinig over hoeveel echt van de markt gekomen producten is ingezameld. Eind 2024 was er ook nog een fabrikantenorganisatie die pleitte voor een consumentenbijdrage per apparaat per aankoop voor een fonds. Maar waarom een extra consumentenbijdrage als de producentenstichting 50 miljoen euro in 2024 kon teruggeven aan de aangesloten fabrikanten? Dat is verantwoording laten liggen.

E-waste is de snelst groeiende afvalstroom in Nederland, stelde de Inspectie Leefomgeving en Transport in 2024 vast. Dat is dit jaar nog eens bevestigd door de Europese Commissie voor de hele Europese Unie.

Wie ontwerpt, produceert en bepaalt de gebruiksduur van al die apparaten, die uiteindelijk als e-waste eindigen in containers? In haar afscheidsinterview wees Wendy de Wild van de Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten erop dat meebetalen aan een fonds door de grote fabrikanten niet voldoende is. Zij moeten producentenverantwoordelijkheid nemen voor het ontwerp, demonteerbaarheid en levensduur van producten: "Daar moet echt nog wet- en regelgeving

MARTIN HOF IS BRANCHEMANAGER
CONSUMENTENELEKTRONICA EN
INSTALLATIERETAIL BIJ TECHNIEK
NEDERLAND

voor komen om die producenten daartoe te dwingen."

Waar sommige ondernemers grote kansen zien, laten andere ondernemers kansen lopen. Dat is van alle tijden. ETD-ondernemers hebben nu alle kans om deel te zijn van circulaire economie en om in hun duurzaam bedrijfsmodel te investeren door in te zetten op hergebruik, op reparatie en refurbishment. Consumenten zullen daar ook steeds meer naar vragen. Voor Retail2Repair 2025 in Delft (op 4 november 2025) zullen we alle deelnemers laten meedoen in de mogelijkheden voor circulair werken. Uiteindelijk gaat het in onze circulaire economie om 'doen', of zoals onze nieuwe voorzitter Mark Harbers opmerkte bij zijn aantreden: 'niet eerst een perfect plan, begin alvast heel praktisch'. ■